

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Katedra aplikovaných sociálních věd
Program řízení a supervize v sociálních a zdravotnických organizacích

Projekt diplomové práce

Podmínky přijetí pozice putovní sestry v nemocničním zařízení

Jméno: Bc. Čiperová Veronika

Osobní číslo: 99183696

Imatrikulační ročník: 2020

Téma:

Výběr tématu diplomové práce se týká mého blízkého spojení jak s prací zdravotní sestry, tak se zlepšováním podmínek v nemocničním zařízení. Téma tzv. travel nurse je v zahraničí již známým konceptem, který se v České republice teprve zkouší. V zdravotnickém zařízení, ve kterém pracuji se intenzivně vytváří podmínky pro dlouhodobé zavedení pozice putovní zdravotní sestry, která má sloužit jako výplň personálního nedostatku na odděleních. Spolu se situací ohledně pandemie Covid je téma nedostatku zdravotnických pracovníků velmi aktuální. Proto se chci podílet na zavádění této pozice ve fakultní nemocnici a ulehčením podmínek, jak pozici udržet, tak aby byla všeobecně přijata a nevznikaly konflikty. Zvolená pozice se ve fakultní nemocnici již neoficiálně existuje, nemá však žádné podklady, jak je vnímána či přijata na odděleních.

Cíl diplomové práce a výzkumu:

Cílem diplomové práce a výzkumu je identifikace podmínek pro kladné přijetí pozice putovní sestry v zařízení fakultní nemocnice.

Díličí otázky diplomové práce:

1. Zmapování vývoje povolání zdravotní sestry.
2. Zmapování vzniku pozice putovní sestry.
3. Pozice putovní sestry v zahraničí.
4. Zjištění podmínek přijetí putovní sestry v nemocniční zařízení fakultní nemocnice.

Díličí otázky výzkumu:

1. Jaká je motivace mít putovní sestru v multidisciplinárním týmu?
2. Jaké jsou výhody putovní sestry v multidisciplinárním týmu?
3. Jak putovní sestra přispívá plynulejšímu chodu oddělení?
4. Jaké jsou požadavky na putovní sestru na oddělení?

Východiska:

Během několika let studia oboru všeobecná sestra jsem se setkala s mnoha možnostmi, jakou sestrou být. Jednalo o sestry chirurgické, interní, se specializací nebo prostě jen zájmem o některá odvětví. Teprve až v zahraničí jsem se ale setkala s novým konceptem, který mi předtím nebyl dosud známý, a to travel nurse. Všeobecná sestra, která nemá pevné pracoviště, ale je znalá veškerých procesů a vypomáhá zrovna tam kde je potřeba. V tu chvíli jsem si řekla,

že by nebylo špatné být takovou sestrou u nás v České republice. Začala jsem tedy zkoumat, zda se v České republice tato pozice objevuje na profesním trhu.

Putovní sestra není ale pouze pracovní pomocí na pracovištích, kde je málo personálu. Putovní sestra může být i nápomocná při snižování stresové zátěže na pracovištích. Nadměrný a příliš dlouho trvající stres je častý u mnoha povolání. Mezi jedno z velmi stresujících povolání patří práce lékařů a zdravotních sester. (Brocker, 1993, str.15) Většina z nejčastějších zátěží pozice zdravotní sestry, například nedostatek klidu a času na pravidelnou stravu a pitný režim, úzce souvisí s personálním nedostatkem na odděleních. Riziko syndromu vyhoření je poté velmi vysoké. Dopad může být i na osobní život zaměstnance, který neodděluje pracovní a osobní sféru. Nadměrný stres tedy zhoršuje zdravotní stav a produktivitu práce zdravotníků a přenáší se i do jejich rodin. (Nešpor, 1995, str.15) Putovní sestra by mohla pomoci při snižování tohoto rizika a také při zlepšení komunikace na pracovišti. Zajištění nového přínosu podnětů putovní sestrou může být vítanou změnou na odděleních, která se dostávají do rutinní pracovní zátěže, která opět vede možnému syndromu vyhoření a pozdějším problémům v osobním životě. Vliv okolí v pracovním a osobním životě můžeme najít zakotvené i v ekosociální teorii, která uvádí, jak může okolí přispívat ke vzniku životní nerovnováhy a přirozená potřeba člověka pro přežití je plynulé vzdělávání se a přizpůsobení novým věcem. (Brnula, 2015)

Rámcové vymezení teoreticko-metodologického přístupu:

Teoretická část se zabývá stručným přehledem vzniku povolání zdravotní sestry, jejím zakotvením v legislativních dokumentech České republiky, pozicí zdravotní sestry v multidisciplinárním týmu a všeobecnými podmínkami přijetí nového kolegy v pracovním týmu. Ráda bych zde také zmínila důvody vzniku a potřeby pozice putovní sestry a její návaznost na pandemii Covid, která velkým dílem přispěla k rychlejšímu zavádění dané pozice. Díky předchozím zkušenostem v zahraničí vnímám potřebu vytvořit vznik, přehled a uplatnění pozice putovní sestry spolu s popsáním zkušeností, které předchozí výzkumy poskytují. Praktickou částí je výzkum zabývající se podmínkami přijetí pozice putovní sestry přímo ve fakultní nemocnici. Putovní sestra je také možným přemostěním pro zvyšování odbornosti na jednotlivých odděleních. Díky znalosti provozu na více odděleních je schopná do provozu přinášet nové znalosti a zkušenosti. Také je prostředníkem mezi zdravotní a sociální problematikou, v případě potřeby dokáže zabezpečit kontakt pacienta s dalšími odborníky v nemocnici (nutriční poradce, psychiatr apod.), sociálními pracovníky pracujícími v nemocnici (psychointerventi, paliativní týmy, osobní asistence a další) nebo sociálními

zařízeními zabezpečující péči po propuštění pacienta (OSPOD, pečovatelská služba, denní stacionáře a další). Zvyšuje se tak kvalita poskytovaných služeb a komplexnost řešení sociálně-zdravotních problémů pacienta a předchází se jeho návratu do nemocnice. Putovní sestra by měla plnit představu o poskytování holistické zdravotní péče, která úzce souvisí s přístupem orientovaným na klienta, o který se v nemocničních zařízeních snažíme. V případě pozitivních výsledků pozice putovní sestry je poté možná i kooperaci mezi jednotlivými zařízeními v kraji, které také trpí nedostatkem personálu.

Návrh metody výzkumu diplomové práce včetně postupu:

Zvolený výzkum by měl ukázat jednotlivé požadavky pozice putovní sestry pro podmínky práce na oddělení. Pro výzkum jsem zvolila kvalitativní přístup, který bude data vytvářet za pomoci polostrukturovaného rozhovoru. Získaná data později pomocí kódování rozeberu, zredukuji a uskupím relevantní poznatky do oddílů. Zpracování dat poté spojím na základě tematické analýzy, která pomáhá uskupit informace k analýze určité situace v organizaci. Analyzovaná situace je proces přijetí putovní sestry na oddělení a podmínky kladného přijetí. Zvolený postup by měl přinést přesné informace o podobě podmínek přijetí putovní sestry. Výzkum je zaměřen pouze na jedno zařízení Fakultní nemocnice, ve kterém vzniká nová pozice putovní sestry, která je doplňující pozicí na oddělení, která jsou v personální ztrátě. Výzkum by měl být koncipován jako polostrukturované rozhovory s 6 vrchními sestrami v různých oddělení, které adekvátně zastupují potřeby svých oddělení. Vrchní sestry by měly být rovnocenně rozdělené na polovinu z interních a polovinu z chirurgických oddělení. Situace je mírně ovlivněna pandemií covid, ale i tato informace by měla být zahrnuta ve výzkumu. V případě situace zatížení nemocničního zařízení covid odděleními, budou zvoleny z celkového počtu šesti informantek dvě vrchní sestry, zastupující covid oddělení. Oslovení informantek bude za pomoci krátkého představení pozice putovní sestry a mého diplomového tématu. V případě zájmu o danou problematiku budou informantky požádány o participaci ve výzkumu. Struktura rozhovoru by se odvíjela od předpřipravených otázek, které by byly tvořeny spolu s náměstkyní pro kvalitu a náměstkyní pro ošetrovatelskou péči, které zaštiťují pozici putovní sestry ve fakultní nemocnici. Výzkum by měl pomoci předcházet konfliktům na odděleních v případě nutnosti využití putovní sestry. Poté by měl být využíván i pro nastavení požadavků pro danou pozici. Tedy jaké kvality by měl zájemce o zvolenou pozici při přijímacím řízení splňovat. Jedná se o nezvyklou a novou pozici v nemocničním zařízení a je tedy možné, že by nebyla přijata kladně i přes zjevné důvody na odděleních pomáhat. Z polostrukturovaných rozhovorů, by mohly vyplynout i jiné důležité informace, které by mohly

pomoci hladkému zavádění pozice putovní sestry. V případě rozhovorů s vrchními sestrami by nemělo vznikat etické dilema, jelikož se nejedná o citlivé informace. Výzkum však může být ovlivněnou mou pozicí v nemocničním zařízení. Pracuji ve stejném zařízení, kde jsem si rozhodla výzkum tvořit. Vystupuji zde z pozice odborného pracovníka hygieny, který je brán jako součást managementu zařízení. Na mnohých odděleních jsem byla i v pozici člena auditní komise. Tuto situaci bych se však pokusila dostatečně předejít a již před rozhovory vysvětlit a zdůraznit moji studentskou pozici pro tento výzkum. Součástí by také bylo srozumění informantek o poskytnutí výstupů z rozhovoru vyššímu managementu zařízení. Jednalo by se však pouze o informace relevantní pro výzkum.

Předběžná představa o struktuře diplomové práce:

Abstrakt

Obsah

Úvod

Cíle a metodika

Teoretická část

1. Pozice zdravotní sestry
  - 1.1. Historie povolání zdravotní sestry
  - 1.2. Legislativní zakotvení pozice zdravotní sestry v dokumentech ČR
  - 1.3. Pozice zdravotní sestry v multidisciplinárním týmu
2. Pozice putovní zdravotní sestry
  - 2.1. Putovní zdravotní sestry v zahraničí
  - 2.2. Podmínky přijetí putovní sestry v zahraničí
  - 2.3. Zvyšování kvality služeb za pomoci pozice putovní sestry
    - 2.3.1. Komplexnost řešení pacienta zdravotně-sociálním vedením za pomoci přístupu putovní sestry
    - 2.3.2. Putovní sestra jako prevence vyhoření na pracovišti
    - 2.3.3. Vliv putovní sestry na komunikaci na pracovišti
  - 2.4. Potřeba pozice putovní sestry
3. Proces přijetí nového kolegy do týmu

Empirická část

4. Výzkumný problém
5. Metodologie výzkumu
6. Interpretace a vyhodnocení výsledků výzkumu

Diskuse

Závěr

Bibliografie

Přílohy

Harmonogram diplomové práce:

- 15.1.2022 odevzdání projektu DP
- 1.2.2022 práce se zdroji, vytváření teoretické části
- 1.3.2022 rozhovory s vrchními sestrami
- 1.4.2022 přepis a kódování rozhovorů
- 1.5.2022 zasazení výsledků do diplomové práce
- 1.6.2022 odevzdání diplomové práce

Orientační seznam klíčové literatury:

1. BETHEL, Claire, Jessica G. RAINBOW a Katherine M. DUDDING. Recruiting Nurses Via Social Media for Survey Studies. *Nursing Research* [online]. 2021, **70**(3), 231-235 [cit. 2022-01-11]. ISSN 1538-9847. Dostupné z: doi:10.1097/NNR.0000000000000482
2. BRNULA, Peter. *Úvod do teórií sociálnej práce*. Bratislava: IRIS, 2015. ISBN 978-80-89726-36-3.
3. BROCKERT, Siegfried. *Ovládání stresu*. Praha: Melantrich, 1993. ISBN isbn80-7023-159-9.
4. DIETZ, Susanne Malchau, Christine E. HALLETT a Gerard M. FEALY. *Histories of nursing practice*. Manchester: Manchester University Press, 2015, 1 online resource (222 p.). ISBN 1-78499-693-9.
5. GAN, Ivan. Social comparison and perceived envy-motivated communication involving travel nurses: A qualitative study. *Journal of Nursing Management* [online]. 2020, **28**(2), 377-384 [cit. 2022-01-11]. ISSN 0966-0429. Dostupné z: doi:10.1111/jonm.12939
6. GOLDSTEIN, Perry C. Nurse Managers' Expectations and Utilization of Travel Nurses. *Medsurg nursing* [online]. United States: Jannetti Publications, 2014, **23**(6), Suppl 7-Suppl 8 [cit. 2021-12-30]. ISSN 1092-0811.
7. HINSON-SMITH, Vicki. Questions travel nurses need to ask: Make sure you find out all you can before you're on the road. *Nursing (Jenkintown, Pa.)* [online]. Lippincott Williams & Wilkins, 2003, **33 Suppl**, 10-12 [cit. 2021-12-30]. ISSN 0360-4039. Dostupné z: doi:10.1097/00152193-200310001-00004
8. Nešpor, K. Prevence a zvládání profesionálního stresu ve zdravotnictví. *Zdravotnické noviny* 1995, 44, č. 23
9. PENNY, JEAN T. RN, ARNP, PhD What a travel nurse company seeks in you, *Nursing: June 1997 - Volume 27 - Issue 6 - p 69-77*
10. ŠKARDOVÁ, Lucie a Marie ROZSYPALOVÁ. *Marie Rozsypalová: život sestry*. Praha: Grada Publishing, 2020, 78 stran : ilustrace, portréty, faksimile ; 21 cm. ISBN 978-80-271-2502-9.
11. TUTTAS, Carol A. Job Integration Factors As Predictors of Travel Nurse Job Performance. *Journal of Nursing Care Quality* [online]. 2015, **30**(1), 44-52 [cit. 2022-01-11]. ISSN 1057-3631. Dostupné z: doi:10.1097/NCQ.0000000000000070
12. TUTTAS, Carol. Travel Nurses and 21st Century Nurse Staffng. *Nurse leader* [online]. Mosby, 2013, **11**(4), 43-46 [cit. 2021-12-30]. ISSN 1541-4612. Dostupné z: doi:10.1016/j.mnl.2013.01.011
13. What Is a Travel Nurse? *Registerednursing* [online]. Carlsbad, 2022 [cit. 2022-01-05]. Dostupné z: <https://www.registerednursing.org/specialty/travel-nurse/>